# Suomusjärvi
# Osayleiskaava
# Osallistumis- ja arviointisuunnitelma
# 16.11.2026

Suomusjärven osayleiskaava käsittää suuren alueen Suomusjärven/Kitulan kylän eteläpuolelle jäävää aluetta, jossa ei tällä hetkellä ole maankäyttöä ohjaavaa yleiskaavaa. Yleiskaavalla pyritään turvaamaan alueen nykyisten luonto- ja maisema-arvojen säilyminen tulevaisuudessa sekä mahdollistamaan kylän kehittyminen parhaalla mahdollisella tavalla huomioiden alueen nykyinen yhdyskuntarakenne. Nyt laadittava osallistumis- ja arviointisuunnitelma mahdollistaa kaavatyön aloittamisen.

# 1. Suunnittelualue

## 1.1 Sijainti

Suunnittelualue (Kuva 1) sijaitsee n. 25 km päässä Salon keskustasta. Kylä tunnetaan myös nimellä Kitula. Vanha Turuntie 110 halkaisee Suomusjärven kylän kahtia siten, että kylän keskusta-alue sijaitsee 110 tien molemmin puolin. Pohjoisessa kylä rajautuu E18 Moottoritiehen (Turku-Helsinki moottoritie). Kylän lähialueella on kaksi moottoritieliittymää, Neste Kivihovin liittymä sekä Suomusjärven liittymä. Yleiskaavoitettava alue rajautuu 110 tien eteläpuoleiseen osaan, jossa ei ole tällä hetkellä maankäyttöä ohjaavaa yleiskaavaa. Alue käsittää Aneriojärven Natura-alueen ja Kukutin nimisen lammen väliin jäävän alueen rajautuen vanhaan Turku-Helsinki tiehen (110). Kaavoitettava alue kattaa n. **870** hehtaaria. Alue on osin asemakaavoitettua pientaloaluetta, mutta valtaosin maa- ja metsätalousaluetta sekä vesistöaluetta.

**Kuva 1.** Suunnittelualueen rajaus ja sijainti.

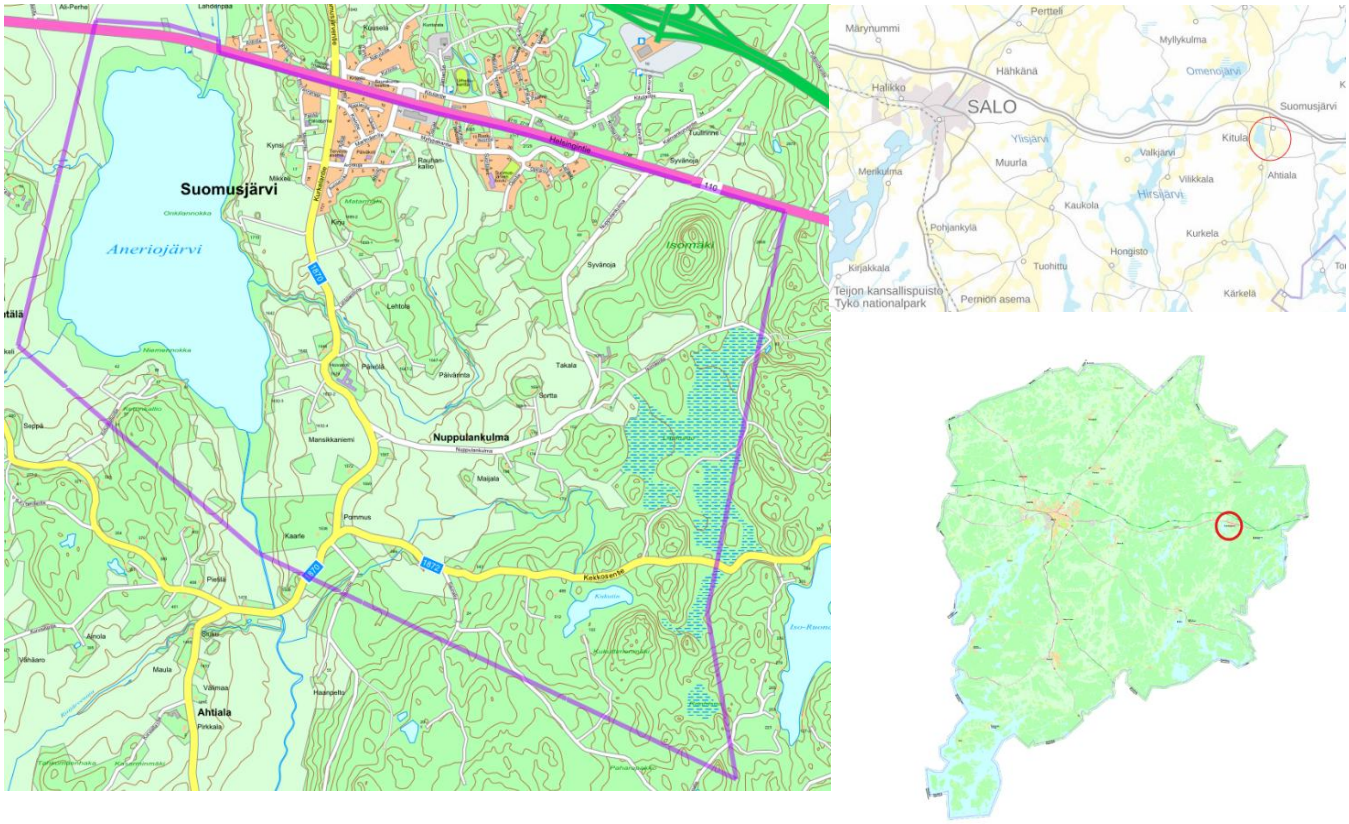

Lähde: Salon karttapalvelu (08/2026)

## 1.2 Alueen kuvaus

Suomusjärven kylä sijoittuu maantien 110 etelä ja pohjoispuolelle. Kaavoitettava alue käsittää kylän eteläisen keskustamaisen alueen, Aneriojärven rantoineen, Nuppulankulman maa- ja metsätalousalueet, Kukuttimen pienen vesistön sekä idässä Lapinsuon ja Isomäen alueet. Kaava-alueella asuu n. 350 asukasta. Työpaikkoja on alueella n. 150 kpl (tilastokeskus 2024), joista vain osa sijaitsee kaavoitettavalla alueella.

Kaavoitettavalle alueelle sijoittuvat Suomusjärven keskustan koulu ja muita palvelurakennuksia kuten päiväkoti, paloasema, terveysasema sekä vanha hoivakoti (toiminta lakannut). Aneriojärvi rantoineen on tunnettu arvokkaasta linnustostaan ja se on myös Natura 2000 kohde sekä luonnonsuojelualue. Etelässä sijaitsevan Kukuttimen lammen lähialueilla on myös luonnonsuojelualuetta. Alueella on paljon maa- ja metsätaouskäytössä olevaa maa-alaa ja maaseutumaista haja-asutusta. Alueelle on tehty luontoselvitys.

Alue on suurelta osin maakunnallisesti arvokasta maisema-aluetta sekä osin valtakunnallisesti arvokasta rakennetun kulttuuriympäristön aluetta.

**Kuva 2.** Suunnittelualueen rajaus ilmakuvalla

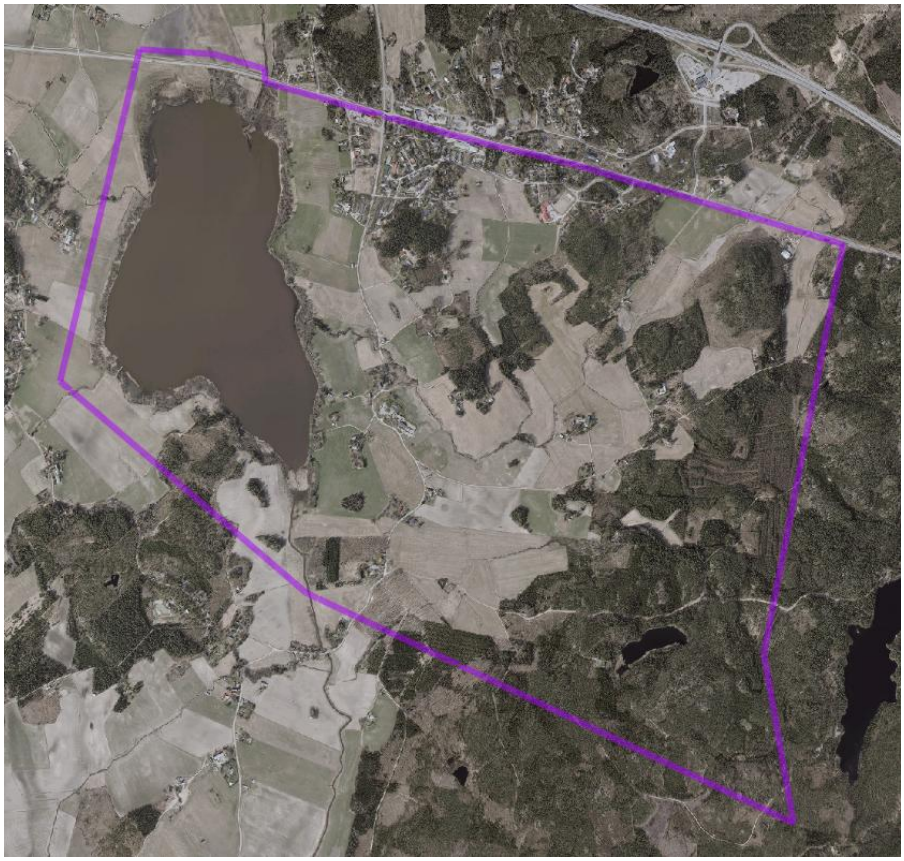

Lähde: Salon karttapalvelu (08/2026)

# 2. Suunnittelun lähtökohdat

## 2.1 Aloite ja vireilletulo

Osayleiskaava laaditaan kaupungin aloitteesta. Kaavahanke sisältyy kaupunginhallituksen 23.2.2026 § 47 hyväksymään kaavoituskatsaukseen 2026 Suomusjärven osayleiskaava -nimisenä yleiskaavahankkeena.

## 2.2 Suunnittelutilanne

### 2.2.1 Valtakunnalliset alueidenkäyttötavoitteet

Valtakunnalliset alueidenkäyttötavoitteet ovat osa maankäyttö- ja rakennuslain mukaista alueidenkäytön suunnittelujärjestelmää. Valtioneuvosto päätti valtakunnallisista alueidenkäyttötavoitteista 14.12.2017. Valtakunnallisista alueidenkäyttötavoitteista suunnittelualuetta koskevat erityisesti seuraavat tavoitteet:

- Edistetään koko maan monikeskuksista, verkottuvaa ja hyviin yhteyksiin perustuvaa aluerakennetta, ja tuetaan eri alueiden elinvoimaa ja vahvuuksien hyödyntämistä. Luodaan edellytykset elinkeino- ja yritystoiminnan kehittämiselle sekä väestökehityksen edellyttämälle riittävälle ja monipuoliselle asuntotuotannolle.
- Luodaan edellytykset vähähiiliselle ja resurssitehokkaalle yhdyskuntakehitykselle, joka tukeutuu ensisijaisesti olemassa olevaan rakenteeseen. Suurilla kaupunkiseuduilla vahvistetaan yhdyskuntarakenteen eheyttä.
- Merkittävät uudet asuin-, työpaikka- ja palvelutoimintojen alueet sijoitetaan siten, että ne ovat joukkoliikenteen, kävelyn ja pyöräilyn kannalta hyvin saavutettavissa.
- Huolehditaan valtakunnallisesti arvokkaiden kulttuuriympäristöjen ja luonnonperinnön arvojen turvaamisesta.
- Edistetään luonnon monimuotoisuuden kannalta arvokkaiden alueiden ja ekologisten yhteyksien säilymistä.
- Huolehditaan virkistyskäyttöön soveltuvien alueiden riittävyydestä sekä viheralueverkoston jatkuvuudesta.

### 2.2.2 Maakuntakaava

Varsinais-Suomen maakuntakaava on laadittu seutukunnittain valmisteltuina kokonaismaakuntakaavoina. Ympäristöministeriö vahvisti Salon seudun maakuntakaavan 12.11.2008. Kokonaiskaavaa on täydennetty teemasisältöisillä Salo-Lohja-oikoradan (YM 4.12.2012), tuulivoiman (YM 9.9.2014) sekä taajamien maankäytön, palveluiden ja liikenteen vaihemaakuntakaavoilla (MV 11.6.2018). Viimeisimpänä vaihemaakuntakaavana maakuntavaltuusto on hyväksynyt 14.6.2021 Luonnonvarojen ja -arvojen vaihemaakuntakaavan, joka käsittelee luonnonarvoja, virkistystä, matkailua sekä luonnonvaroja.

Varsinais-Suomen vahvistettujen ja hyväksyttyjen maakuntakaavojen yhdistelmässä (kuva 3) suunnittelualueelle on osoitettu (S) suojelukohde, (vihreä poikkiviiva) Kulttuuriympäristön tai maiseman kannalta tärkeä alue, (C) keskustatoimintojen alue, (V) virkistyskohde, (A) taajamatoimintojen alue, (sm) muinaisjäännöskohde, (sr) merkittävä rakennetun ympäristön kokonaisuus, (vihreä palloketju) ulkoilureitti, (musta katkoviiva) merkittävä rakennetun ympäristön kokonaisuus, (musta viiva) valtatie, (punainen viiva) moottoritie ja (pistekuvio) Natura 2000 alue.

**Kuva 3.** Ote Varsinais-Suomen maakuntakaavojen yhdistelmästä. Suunnittelualue on viitteellisesti rajattu kartalle punaisella.

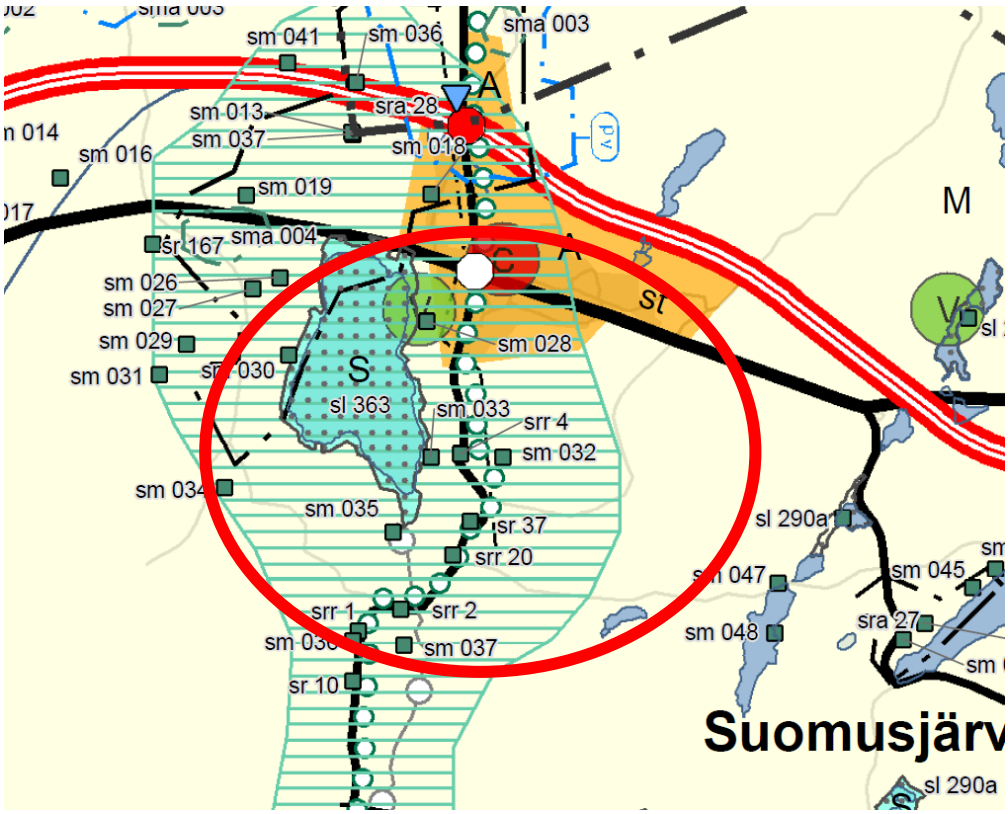


Lähde: Salon seudun maakuntakaava (2008)

### 2.2.3 Espoo-Salo oikorata

Osayleiskaava-alueella kulkee Espoo-Salo oikoratalinjan ratalijaus. Alueelle sijoittuu osin myös ratalinjauksessa suunniteltu tilavaraus juna-asemalle. Asema on sijoitettu suunnitelmassa Kukutin nimisen lammen länsipuolelle.

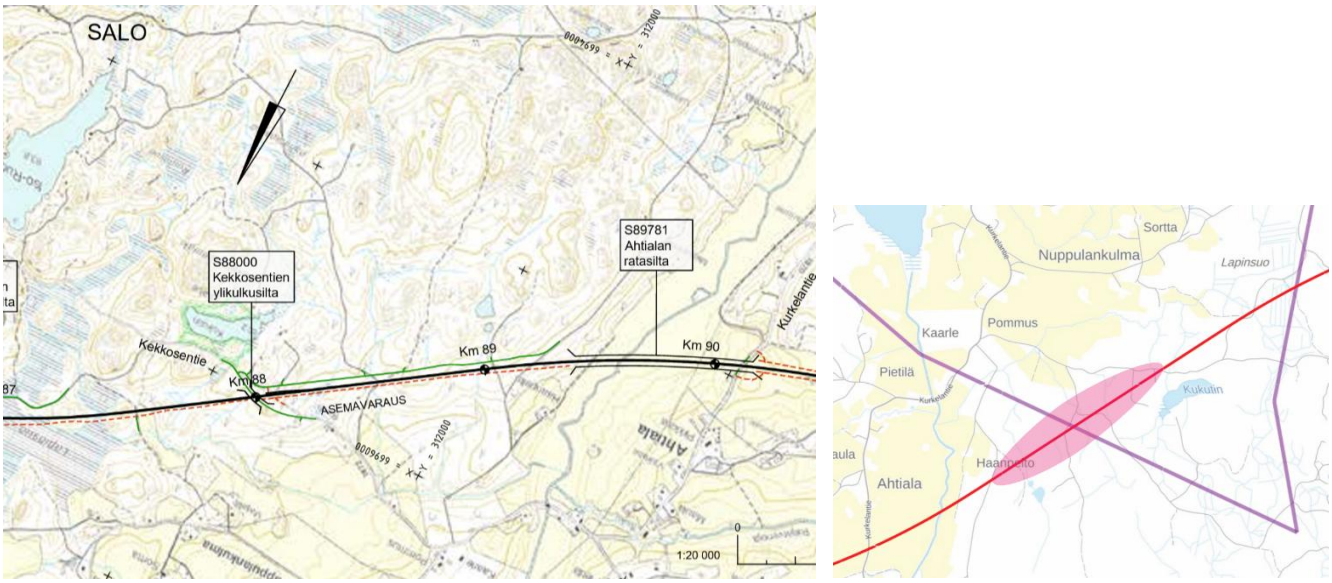


**Kuva 4.** Kuvassa vasemmalla on esitetty Espoo-Salo oikoratasuunnitemaan merkitty asema varaus (Väylävirasto, Espoo-Salo oikorata yleissuunnitelma 2024) sekä aseman sijoittuminen OYK-alueelle punaisella (© Salon kaupunki).

### 2.2.4 Salon yleiskaavallinen ohjelma 2030/2040

Salo yleiskaavallinen ohjelma 2030 valmistui 2012.

Yleiskaavallisen ohjelman tarkoituksena on luoda Salon kaupungin maankäytön pitkän aikavälin (tavoitevuosi 2030) suuntaviivat tarkemman suunnittelun pohjaksi sekä muodostaa samalla kuva tavoitteellisesta kuntarakenteesta. Ohjelmassa kytkeytyvät väestön muutostekijät, elinkeinopolitiikka ja kunnan taloudelliset resurssit maankäytön kehittämiseen. Yhtenä suunnittelun lähtökohtana ovat myös valtakunnallisissa alueidenkäyttötavoitteissa korostuneet ilmastoasiat ja yhdyskuntarakenteen eheyttämisen tarve.

Ohjelma ei ole varsinainen kaava, vaan yleiskaavallinen perustietopaketti ja strateginen tavoitesuunnitelma, jossa määritellään maankäytön, maanhankinnan ja kunnallisteknisten investointien pitkän aikavälin painopisteet.

Ohjelmaan laadittiin rakennemalli (kuva 5), jossa lähtökohtana oli ns. hajakeskitetty malli. Hajakeskistetyllä mallilla tarkoitetaan Salon tapauksessa rakenneratkaisua, jossa positiivista väestökehitystä pyritään kaupungin toimenpitein tukemaan myös vanhoissa kuntakeskuksissa. Malli edellyttää kaupungin aktiivista maapolitiikan ja kaavoituksen hoitoa keskustaajaman lisäksi myös entisissä kuntakeskuksissa ja muissa kaavoitetuissa taajamissa. Keskeistä siinä on olemassa olevan infrastruktuurin ja kunnallisten palvelujen hyödyntäminen ja säilyttäminen, jotta lähipalvelut olisivat saatavissa kohtuullisella etäisyydellä koko kaupungin alueella. Malliin liittyy moottoritien mahdollisuuksien hyödyntäminen ennen kaikkea työpaikka-alueitten osalta ja muuten kuten keskustapainotteisessa mallissa, mutta lisäksi Muurlan ja Suomusjärven osalta. Malli noudattaa myös Vihersalo -ajattelua.

Ohjelman aineisto koostui kahdesta erillisestä raportista, perustietoraportista ja tavoiteraportista.

Salon kaupunginhallitus keskeytti yleiskaavallisen ohjelman 2040 12.2.2024 § 46. Työtä varten laadittu perustieto-selvitys on kuitenkin käytössä tätä työtä varten.

Suunnittelualue sijoittuu aluekeskuksen alueelle. Aluekeskuksella tarkoitetaan tässä taajamakeskusta, jossa on tarjolla kaikki vähintään palvelukylän lähipalvelut, mutta jolla lisäksi on joko nykyisen asemansa, sijaintinsa tai kehityspotentiaalinsa näkökulmasta mahdollisuudet ylläpitää tai lisätä painoarvoaan kuntarakenteessa. Näissä sijaitsee myös hoivapalveluja/palveluasumista.

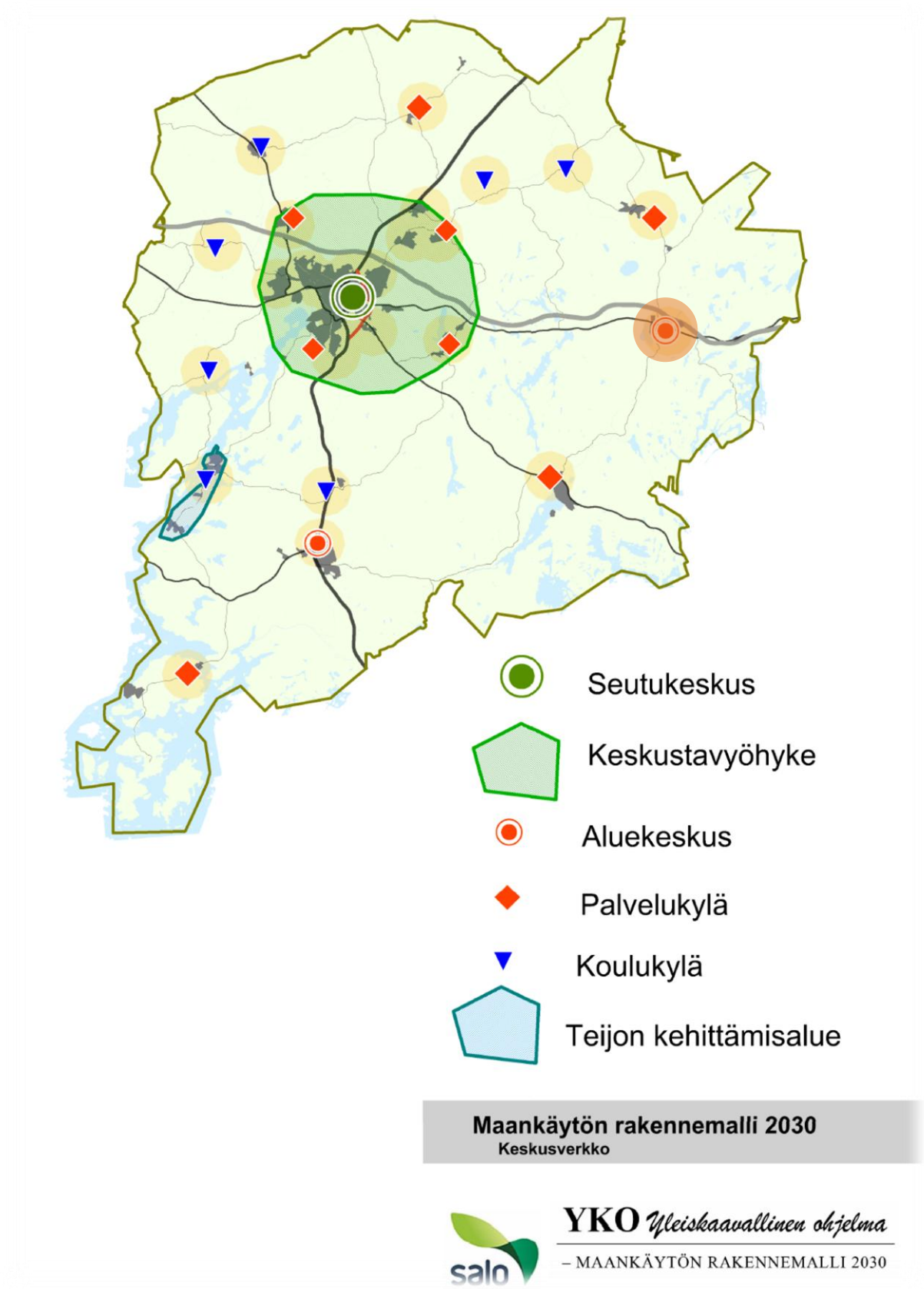


**Kuva 5.** Yleiskaavallinen ohjelma – Maankäytön rakennemalli 2030. Suunnittelualueen likimainen sijainti on merkitty punaisella ympyrällä.

### 2.2.5 Yleiskaavat

Suunnittelualueella ei ole voimassa oikeusvaikutteista yleiskaavaa. Voimassa olevat yleiskaavoitetut alueet rajautuvat kaavoitettavan alueen pohjois- ja itäpuolelle. Nyt kaavoitettava alue (violetti rajaus) täydentää alueen yleiskaavallisesti yhdeksi kokonaisuudeksi.

**Kuva 6.** Ote yleiskaavoituksen tilanteesta. Kaava-alueen raja on merkitty karttaan violetilla.

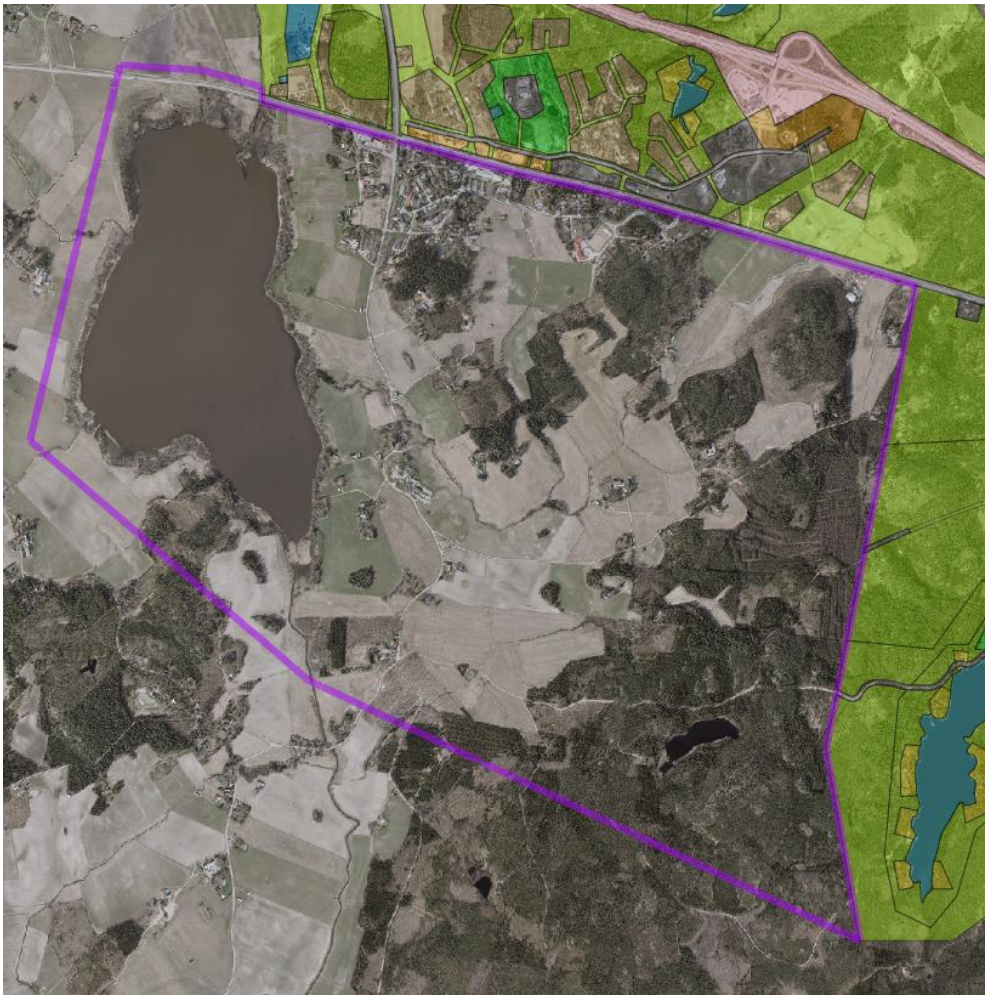

Lähde: Salon karttapalvelu (08/2026)

### 2.2.6 Asemakaavat

Suunnittelualueen pohjoisosassa on voimassa useita asemakaavoja, joista vanhin on vuodelta 1972 ja uusimmat vuodelta 2002. Eteläosassa ei ole voimassa asemakaavoja.

Valtaosa suunnittelualueesta on asemakaavoittamatonta. Alueen voimassa olevien asemakaavojen pinta-ala on 94 ha. Alueella on voimassa seuraavat asemakaavat:

- Suomusjärvi Kitula rakennuskaava 1972
- Suomusjärvi keskusta rakennuskaava ja rakennuskaavan muutos 1994
- Suomusjärvi VT 1 (MT 110) asemakaava ja asemaakaavan muutos 2008
- Suomusjärvi keskusta asemakaava ja asemakaavan muutos 2002

Asemakaavojen sisältö (kuva 6) on pääasiassa AO, AR, AL, AP ja AM merkinnöillä olevia pientalorakennusalueita. Lisäksi alueella on YO merkinnällä oleva koulurakennus ja VU merkinnällä oleva toteutumaton urheilu- ja virkistyspalveluiden alue. Pohjoisreunalla on myös yksi TY merkinnällä oleva teollisuusrakentamisen korttelialue sekä jonkin verran liiketilarakentamisen alueita. Aneriojärven rannalla on EM merkinnällä oleva muinaismuistoalue.

Alueella ei ole tiedossa olevia uusia asemakaavahankkeita (08/2026)

**Kuva 7.** Ote asemakaavayhdistelmästä. Yleiskaavoitettavan alueen raja on merkitty karttaan violetilla rajauksella.

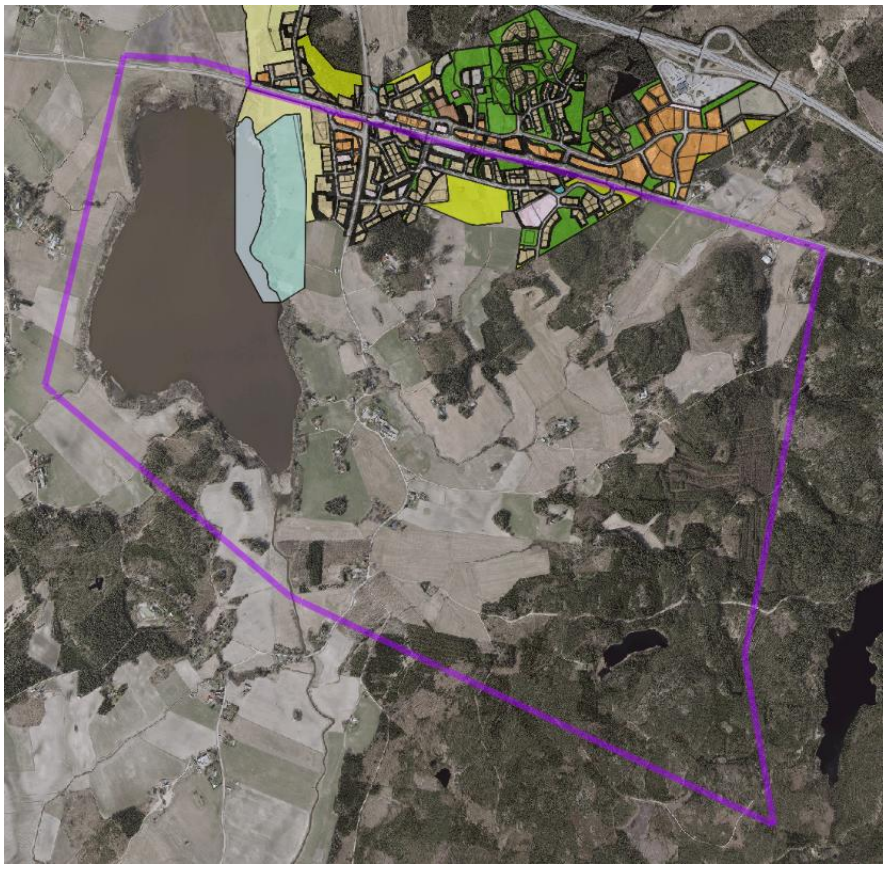

Lähde: Salon karttapalvelu 08/2026

Asemakaavasta on toteutumatonta tonttivarantoa yhteensä 19 omakotitonttia (AO). Näistä kaupunki omistaa 4 AO-tonttia. Lisäksi alueella on 2kpl toteutumattomia urheilu ja virkistyspalveluiden alueita (2 kpl). Alueella on myös 1 rakentumaton toimitilarakentamisen alue (KTY). Tarkastelu tehty vertaamalla v. 2023 ilmakuvaa nykyiseen kaavatilanteeseen ja se on siten suuntaa antava.

## 2.3 Salon kaupunkistrategia 2030

Salon kaupungin perustehtävänä on kehittää alueensa elinvoimaa, edistää asukkaiden hyvinvointia ja vahvistaa kuntalaisten osallistumista ja yhteisöllisyyttä. Strategiassa esiin nousevia teemoja, jotka koskevat tätä yleiskaavaa ovat mm.:

**Päämäärät:**

Elinvoimainen Salo: Elinvoimainen Salo on Suomen yritysystävällisin kaupunki, joka houkuttelee niin uusia asukkaita kuin yrityksiäkin. Lujittava elinvoima kumpuaa osaavista tekijöistä, monipuolisesta yrityskentästä, todellisesta yhteistyöstä, viihtyisästä keskustasta ja vireistä kylistä.

Hyvinvoiva Salo: Hyvinvoiva Salo tarjoaa mahdollisuudet hyvään elämään, jatkuvaan oppimiseen, mielekkääseen vapaa-aikaan sekä sujuvaan ja turvalliseen arkeen. Hyvinvoiva Salo pitää huolta henkilöstöstään ja edistää asukkaidensa hyvinvointia yhdessä aktiivisten asukkaiden, yhdistysten ja muiden yhteisöjen kanssa.

Kestävän talouden Salo: Kestävän talouden Salossa verotulopohjaa vahvistavat menestyvät yritykset sekä muuttovoitto. Talouden tasapainoa edistävät kustannustehokkaat, vaikuttavat ja ennalta- ehkäisevät palvelut. Salo toimii ekologisesti, sosiaalisesti ja kulttuurisesti kestävästi.

Päämääriä toteutetaan työavaimilla, joita ovat tämän kaavatyön osalta:

**Salon työavain:**

Elinvoimainen Salo: Kaupunki edistää yritysten mahdollisuuksia luoda lisää työpaikkoja ja löytää osaajia. Kaupunki huolehtii yritysten tarvitsemista puitteista ja menestymisen edellytyksistä kaavoituksella ja osaavan työvoiman löytämistä tukevilla palveluilla. Elinvoima kumpuaa niin vireästä maaseudusta kuin viihtyisästä keskustastakin.

Kestävän talouden Salo: Kaupungin elinkeinoelämä monipuolistuu ja vuoropuhelu vahvistuu. Yritysten menestys ja korkea työllisyys vahvistavat kaupungin tulopohjaa.

Hyvinvoiva Salo: Salo tarjoaa sekä nykyisille että uusille asukkailleen mahdollisuuksia työhön ja yrittäjyyteen, hyvään elämään ja jatkuvaan oppimiseen.

Työavaimen strategisista tavoitteista voi nostaa tämän kaavatyön osalta seuraavat:

- Kehitämme kaavoituksen keinoin Salon keskusta-aluetta ja taajamia sekä hyödynnämme moottoritien läheisyyden.

**Salon kotiavain:**

Elinvoimainen Salo: Tuo ja juurruttaa Saloon uusia työntekijöitä ja opiskelijoita, jotka luovat kaupunkiin uutta toimeliaisuutta ja vireyttä. Pitää huolta nykyisten asukkaiden viihtyvyydestä ja pysyvyydestä.

Kestävän talouden Salo: Uudet asukkaat tuovat mukanaan lisää verotuloja, mikä kasvattaa kaupungin kantokykyä ja ponnistusvoimaa kehittämiselle huomioiden ekologinen, sosiaalinen ja kulttuurinen kestävyys.

Hyvinvoiva Salo: Edistää arjen sujuvuutta, saavutettavuutta ja Saloon kotoutumista. Ottaa eri-ikäiset ja -taustaiset kuntalaiset yhä aktiivisemmin mukaan kehittämään omaa asuinympäristöään.

Työavaimen strategisista tavoitteista voi nostaa tämän kaavatyön osalta seuraavat:

- Lisäämme kuntalaisten mahdollisuuksia vaikuttaa viihtyisään asuin- ja kaupunkiympäristöön sekä edistämme kuntalaisten sujuvaa arkea.
- Huolehdimme riittävästä kaavoituksesta ja tonttitarjonnasta hyvin saavutettavilla alueilla.
- Tarjoamme monipuolisia asumismahdollisuuksia sekä vakituiseen että vapaa-ajan asumiseen.
- Otamme lapset ja nuoret mukaan kehittämään asuin- ja elinympäristöä ja huolehdimme ympäristön lapsiystävällisyydestä.

**Salon palveluavain:**

Elinvoimainen Salo: Vahvistetaan kaupungin elinvoimaa hyvällä ja aktiivisella yhteistyöllä ja vuoropuhelulla sidosryhmien kanssa sekä tarjoamalla hyvät puitteet palveluyrittäjille.

Hyvinvoiva Salo: Luodaan salolaisten ulottuville tarpeenmukaiset, laadukkaat, monipuoliset, saavutettavat ja asiakaslähtöiset palvelut. Hyvinvoiva ja osaava henkilöstö, digitaaliset palvelut sekä palveluiden rohkea uudistaminen lisäävät palveluiden laatua, vaikuttavuutta ja saavutettavuutta.

Työavaimen strategisista tavoitteista voi nostaa tämän kaavatyön osalta seuraavat:

- Huolehdimme palvelujen saavutettavuudesta, esteettömyyden toteutumisesta ja palveluverkon kattavuudesta.

**Salon vapaa-ajan avain:**

Elinvoimainen Salo: Luodaan monipuolisia mahdollisuuksia matkailu- ja vapaa-ajan yrittäjille ja yhdistyksille. Mahdollisuudet hyvään elämänlaatuun sekä monipuoliset vapaa-ajanviettomahdollisuudet houkuttelevat Saloon osaavia tekijöitä.

Kestävän talouden Salo: Kasvatetaan kaupungin tunnettuutta ja houkuttelevuutta monipuolisen vapaa-ajan kaupunkina sekä kehitetään alueen voimavaroja ja potentiaalia.

Hyvinvoiva Salo: Vapaa-ajan palveluilla on tärkeä osa hyvinvoinnin edistämisessä ja monipuolisten harrastusmahdollisuuksien tarjoajana. Panostetaan ennaltaehkäisevien ja matalan kynnyksen vapaa-ajan palveluiden tarjontaan ja parannetaan vapaa-ajan toimintojen saavutettavuutta.

Työavaimen strategisista tavoitteista voi nostaa tämän kaavatyön osalta seuraavat:

- Hyödynnämme Salon monipuolisia luontokohteita sekä kuntalaisten hyvinvoinnin että matkailun edistämisessä.
- Huolehdimme vesistöidemme tilasta.

**Kärkihankkeet:**

Mahdollistava maankäyttö: Salon kaupungin elinvoiman takaamiseksi strategiakaudella parannetaan kaavoituksen sujuvuutta, vauhditetaan keskustan kehittämistyötä sekä huolehditaan taajamien tarkoituksenmukaisesta maankäytöstä. Kaupunki hyödyntää moottoritien läheisyyttä kaavoittamalla sekä yritys- että asuintontteja liittymien läheisyyteen. Salo järjestää Asuntomessut vuonna 2028.

Elävät ja yhteisölliset kylät: Yksi Salon rikkaus on sen lumoavissa ja erilaisissa kylissä. Toimijat eri kylillä luovat yhteisöllisyyttä ja kehittävät omaa asuinympäristöään entistä paremmaksi. Kaupungin tulee osaltaan huolehtia kylien elinvoimasta muun muassa palveluiden ja maankäytön keinoin. Elävät ja yhteisölliset kylät -kärkihankkeella kehitetään kaupungin ja kylien välistä yhteistyötä ja kootaan yhteen eri vapaaehtoistoimijat sekä luodaan yhteiset periaatteet kylien toiminnan kehittämiselle.

## 2.4 Salon ilmasto- ja ympäristöohjelma 2021-2025

Salon kaupungin ilmasto- ja ympäristöohjelma on hyväksytty kaupunginvaltuustossa 24.5.2021. Ilmasto- ja ympäristöohjelmassa linjataan keskeiset tavoitteet, toimenpiteet ja mittarit Salon kaupungin ilmasto- ja ympäristötyölle. Ohjelmassa on neljä päätavoitetta. Ohjelmassa on tätä kaavatyötä koskevina kirjauksina seuraavat kehityspolkujen ja painopisteiden mukaiset toimenpiteet:

Resurssiviisaus: Materiaalit hyötykäyttöön

- Edistetään paikallisten kiertotalousalan ja puhtaan teknologian yritysten mahdollisuuksia kehittää liiketoimintaansa ja uusien yritysten sijoittumista Saloon.

Kestävä elinympäristö ja liikkuminen

- Kaupungin omassa perusrakenteessa olemassa olevat kaava-alueet pyritään hyödyntämään ennen uusien aloittamista.
- Yhdyskuntarakenteen eheyttäminen kolmella tasolla: keskustaajama, aluekeskukset ja kylät.
- Otetaan käyttöön ilmastokestävän kaavoituksen tarkistuslista (KILVA).

Puhtaat lähivedet: Tekoja vesistöjen tilan parantamiseksi

- Tarkistetaan kaupungin hulevesiohjelma ja toteutetaan sen toimenpiteitä.

## 2.5 Suunnittelualuetta koskevat suunnitelmat ja selvitykset

Kaavan tulee perustua kaavan merkittävät vaikutukset arvioivaan suunnitteluun ja sen edellyttämiin tutkimuksiin ja selvityksiin (AKL 9 §). Yleiskaavan valmistelu perustuu laajaan ja monipuoliseen tietopohjaan. Kaupungilla on runsaasti tietoa muun muassa liikenteestä, kulttuuriympäristöstä, luonnonoloista ja ympäristön tilasta. Tätä tietopohjaa voidaan tarkistuksen ja tarvittaessa ajantasaistamisen jälkeen hyödyntää Suomusjärven osayleiskaavan laadinnassa. Yleiskaavassa hyödynnetään tarvittaessa myös muiden viranomaisten ja tutkimuslaitosten ym. tuottamaa tietoa.

### 2.5.1 Yleiskaavaa varten laaditut/laadittavat selvitykset

Kaava alueelle on tehty luontoselvitys ja maisemaselvitys v. 2025. Kaavatyön aikana voidaan laatia tarvittaessa myös muita selvityksiä.

### 2.5.2 Muut selvitykset, raportit ja ohjelmat

- Varsinais-Suomi – Valtakunnallisesti arvokkaat maisema-alueet VAMA 2021 (Ympäristöministeriö, SYKE 2021)
- Salon seudun maakunnallisesti arvokkaat maisema-alueet (2004)
- Potentiaaliset yritysalueet Salossa - Salon yritysalueiden kehittäminen osana Etelä-Suomen kehityskäytävää (Salon kaupunki 2014)
- Salon yritysalueiden profilointi - Salon yritysalueiden kehittäminen osana Etelä-Suomen kehityskäytävää (Salon kaupunki 2014)
- Salon asuntopoliittinen ohjelma 2030
- Moottoritien liittymien potentiaaliset työpaikka-alueet selvitys 2026
- Rakennusjärjestys
- SARAKUM-hanke
- Varsinais-Suomen liikennejärjestelmäsuunnitelma 2020 (Varsinais-Suomen liitto 2020)
- Länsirata-hanke + niihin liittyvät selvitykset
- Oppimisympäristöselvitys (2019)
- Salon kaupungin kävelyn ja pyöräilyn kehittämisohjelma (2016)
- Kylien Salo -kehittämishanke, Suomusjärven pitäjäkyselyn tulokset (2014)

### 2.5.3 Sähköiset tietolähteet

- Kulttuuriympäristön palveluikkuna: www.kyppi.fi
- Metsäkeskuksen karttapalvelu: https://metsakeskus.maps.arcgis.com/apps/MapSeries/index.html
- Museoviraston karttapalvelu: https://kartta.museoverkko.fi/
- Maanmittauslaitoksen paikkatietoikkuna: https://kartta.paikkatietoikkuna.fi/
- Suomen ympäristökeskuksen karttapalvelut: https://www.syke.fi/fi-FI/Avoin_tieto/Karttapalvelut
- Valtakunnallisesti merkittävät rakennetut kulttuuriympäristot RKY-palvelu: www.rky.fi
- Vanhat kartat-palvelu: https://vanhatkartat.fi/
- Väyläviraston karttapalvelu: https://suomenvaylat.vayla.fi/

## 2.6 Maanomistus

Suunnittelualueella kaupunki omistaa maata n. 42 ha, valtaosa kaava-alueesta on yksityisessä omistuksessa. Kaupungin omistukseen kuuluu pientalotontteja, julkisten palvelurakennusten tontteja, metsä-, ja tiealaa.

Toteutumatonta tonttivarantoa on yhteensä 19 omakotitonttia (AO). Näistä kaupunki omistaa 4 AO-tonttia. Lisäksi alueella on 2kpl toteutumattomia urheilu ja virkistyspalveluiden alueita. Alueella on myös 1 rakentumaton toimitilarakentamisen alue (KTY). Tarkastelu tehty vertaamalla v. 2023 ilmakuvaa nykyiseen kaavatilanteeseen ja se on siten suuntaa antava.

# 3. Suunnittelun tavoitteet

Suomusjärven yleiskaavan tavoitteena on selkiyttää maankäytön sääntöjä alueella, jossa ei tällä hetkellä ole maankäyttöä ohjaavaa yleiskaavaa.

Elinvoiman näkokulmasta tarkastellaan mahdollisuutta kaavoittaa lisää pientalotontteja ja yritystontteja alueelle. Alueelle ei kuitenkaan kohdistu merkittävää rakentamisen painetta tällä hetkellä ja hyödyntämätöntä tonttivarantoa on olemassa.

Osayleiskaavalla pyritään selvittämään ja säilyttämään alueen tunnistetut maisemalliset arvot sekä luontoarvot. Kaavalla selkiytetään maankäytön tilannetta Aneriojärven rannalla ja siten turvataan ja säilytetään mm. Aneriojärven linnustoon liittyvät luontoarvot. Alueelta on luontoselvityksessä löytynyt myös muita luontoarvoja, joiden säilyminen turvataan huomioiden maa- ja metsätaloustoiminta alueella.

Yksi ympäristötavoitteista on myös Suomusjärven alueen maisema-arvojen turvaaminen. Alue kuuluu maakunnallisesti arvokkaaseen maisema-alueeseen sekä osittain valtakunnallisesti arvokkaaseen rakennetun kulttuuriympäristön alueeseen. Tavoitteena on, että mahdolliset uudet toiminnot sijoittuvat sopivalle paikalle huomioiden alueen maisemalliset arvot tukeutuen samalla olemassa olevaan yhdyskuntarakenteeseen.

Kaavatyön yhteydessä selvitetään Espoo-Salo oikoradan asemavarauksen kytkeytymistä Suomusjärven olemassa olevaan kylärakenteeseen sekä huomioimaan ratalinjan läheisyydessä olevat kulttuurihistoriallisesti ja maisemallisesti arvokkaat kohteet. Ratahankkeessa aseman toteutumisen edellytyksenä pidetään kuitenkin tavallisesti 10 000 asukasta tai työpaikkaa asemanseudun läheisyydessä. Tässä kaavassa ei varauduta näin suureen asukasmäärän kasvuun.

Ilmastotavoitteiden osalta kaavatyössä tullaan käyttämään KILVA-työkalua, jonka avulla nostetaan esiin ilmastokestäviä ratkaisuja maankäytön suunnittelussa. Työkalussa on huomioitu sekä ilmastonmuutoksen hillitseminen että siihen sopeutuminen. Ilmastovaikutuksia arvioidaan KILVA:ssa neljän osion avulla, jotka ovat 1) luonnonvarojen käytön minimointi, 2) kestävän elämäntavan mahdollistaminen, 3) kulutuksen päästöjen minimointi ja 4) ilmastonmuutoksen aiheuttamiin riskeihin varautuminen. Työkalun lopputuloksena syntyy ”tarkistuslista” seikoista, jotka kuvaavat kaavan vahvuuksia ja heikkouksia. Tulokset ovat lähtökohtana tarkemmille selvityksille tai jatkokeskustelulle.

# 4. Vaikutusten arviointi

Alueidenkäyttölain 9 §:n mukaan kaavan suunnittelussa tulee arvioida kaavan merkittävät vaikutukset ja tehdä arvioinnissa tarvittavat tutkimukset ja selvitykset. Kaavaratkaisun vaikutuksia on selvitettävä siinä laajuudessa, että voidaan arvioida suunnitelman toteuttamisen merkittävät välittömät ja välilliset vaikutukset (MRA 1§):

1) ihmisen elinoloihin ja elinympäristöön;

2) maa- ja kallioperään, veteen, ilmaan ja ilmastoon;

3) kasvi- ja eläinlajeihin, luonnon monimuotoisuuteen ja luonnonvaroihin;

4) alue- ja yhdyskuntarakenteeseen, yhdyskunta- ja energiatalouteen sekä liikenteeseen;

5) kaupunkikuvaan, maisemaan, kulttuuriperintöön ja rakennettuun ympäristöön;

6) elinkeinoelämän toimivan kilpailun kehittymiseen.

Osayleiskaavaa/Yleiskaavan muutosta laadittaessa arvioidaan vaikutukset, jotka kohdistuvat:

- suunnittelutilanteeseen kohdistuvat vaikutukset
  - valtakunnalliset alueidenkäyttötavoitteet
  - maakuntakaava
  - yleiskaavat
  - asemakaavat
  - muut suunnitelmat (strategia, ilmasto-ohjelma jne…)
- yhdyskuntarakenteeseen ja rakennettuun ympäristöön
  - asutuksen, palvelujen ja työpaikkojen alueellinen sijoittuminen
  - yhdyskuntarakenteen toimivuus sekä eheys/hajaannus
- liikenneverkkoon
  - liikenneturvallisuus
- sosiaaliset vaikutukset
  - ihmisten elinolot ja elinympäristö
  - turvallisuus ja viihtyisyys
  - virkistyskäyttö
- luonnonsuojeluun ja kulttuuriympäristöön
  - maisema, luonto ja kulttuuriperintö
  - rakentamisen sopeutuminen ympäristöön
  - kulttuurimaisema ja kaupunkikuva
  - rakennusperintö ja muinaisjäännökset
  - kasvi- ja eläinlajit sekä luonnon monimuotoisuus
  - viherrakenne
- elinkeinoelämään
  - yritysvaikutukset
  - työpaikat
- oikeusvaikutukset
- talouteen
  - kunnallistekniikka
- ilmastoon
  - Ilmastokestävä kaavoitus tarkistuslista
  - Hiilikartta-työkalu

Vaikutusten arvioinnit pohjautuvat olemassa oleviin sekä kaavaprosessin kuluessa laadittaviin selvityksiin. Vaikutusten merkittävyyttä arvioidaan kaavatyön aikana jatkuvana prosessina ja vaikutukset pyritään priorisoimaan siten, että merkittävimmät vaikutukset tulevat arvioiduksi. Vaikutusten arviointi suunnataan erityisesti niihin kaavan osaratkaisuihin, joihin liittyy olennaisia maankäytön muutoksia ja merkittäviä vaikutuksia. Vaikutusten arviointiin kuuluu myös lähtöaineistojen ja selvitysten riittävyyden arviointi sekä suositukset mahdollisten haittojen minimoimiseksi.

Vaikutusten arvioinnissa huomioidaan osallisten ja eri sidosryhmien näkemykset ja mielipiteet. Arvioinnin tulokset kirjataan aihepiireittäin kaavaselostukseen.

# 5. Osallistuminen ja vuorovaikutuksen järjestäminen

## 5.1 Osalliset

**Maanomistajat:**

Kaava-alueen maanomistajat ja -haltijat

**Ne, joiden asumiseen, työntekoon tai muihin oloihin kaava saattaa huomattavasti vaikuttaa:**

Kaava-alueen ulkopuolisen alueen maanomistajat ja -haltijat

Kaavan vaikutusalueen asukkaat

Yritykset ja elinkeinonharjoittajat

Alueella työssä tai koulua käyvät henkilöt

Yritysten ja laitosten palvelujen käyttäjät

**Kaupungin viranomaiset:**

Konsernijaosto

Opetuslautakunta

Rakennus- ja ympäristölautakunta

Tekninen lautakunta

Vapaa-ajan lautakunta

Liikelaitos Salon Vesi

Salon Kaukolämpö Oy

Salon Vuokratalot Oy

Yrityssalo Oy

**Muut viranomaiset ja lausunnonantajat:**

Lounaissuomen elinvoimakeskus

Lupa- ja valvontavirasto

Varsinais-Suomen liitto

Varsinais-Suomen alueellinen vastuumuseo

Varsinais-Suomen pelastuslaitos

Kauppakamari

Metsähallitus

Suomen Metsäkeskus

Länsirata

Lounais-Suomen Jätehuolto Oy

Väylävirasto

**Yhteisöt, joiden toimialaa suunnittelussa käsitellään:**

Alueellisella tai paikallisella tasolla toimivat yhteisöt ja yhdistykset mm.:

Suomusjärvi-seura ry

Metsästysseurat

Riistanhoitoyhdistykset

Urheiluseurat

Elinkeinonharjoittajia edustavat yhteisöt / Yrittäjäyhdistykset

Suomen luonnonsuojeluliiton piirit

Erityistehtäviä hoitavat yhteisöt kuten tietoliikenteen välityksestä vastaavat yhtiöt: Fingrid, Caruna, Lounea, Telia, DNA, Elisa

MTK- Salo

Kaupungissa toimivat säätiöt

Yksityisteiden hoitokunnat

Osallisille annetaan mahdollisuus osallistua kaavan valmisteluun, arvioida kaavoituksen vaikutuksia ja esittää mielipiteensä asiasta kirjallisesti tai suullisesti. Osallisille järjestetään sekä luonnos- että ehdotusvaiheessa tarpeen mukaan mahdollisuus osallistua kaavaprosessiin työpajojen/yleisötilaisuuksien muodossa.

## 5.2 Julkinen tiedottaminen kaavatyön eri vaiheissa

Kaavan vireilletulosta kuulutetaan paikallislehdessä (Salon seudun sanomat).

Kaikista osallisten kuulemisvaiheista tiedotetaan kuuluttamalla paikallislehdessä sekä kaupungin sähköisellä ilmoitustaululla.

Kaavatyön kulkua voi seurata yleiskaavoituksen sivustolla sekä kaupunginhallituksen ja -valtuuston sekä elinvoimajaoston kokousten pöytäkirjoista.

## 5.3 Asukastilaisuudet

Asukastilaisuuksia järjestetään harkinnan ja tarpeen mukaan kaksi, ensimmäinen luonnosvaiheessa osayleiskaavaluonnoksen nähtävilläoloaikana ja toinen ehdotusvaiheessa osayleiskaavaehdotuksen nähtävilläoloaikana. Tilaisuuksien muoto (esim. esittelytilaisuus, videoesittely, avoimien ovien päivä tms.) ja muut tilaisuuksiin liittyvät järjestelyt tarkentuvat kaavatyön edetessä.

Tilaisuuksista tiedotetaan julkisesti kaupungin sähköisellä ilmoitustaululla ja internetsivuilla sekä paikallislehdessä.

## 5.4 Viranomaisyhteistyö

Kaavahankkeesta järjestetään AKL 66 §:n ja MRA 18 §:n mukaiset viranomaisneuvottelut. Kaavoituksen edetessä järjestetään neuvotteluita kaupungin eri viranomaisten kanssa. Viranomaisilta pyydetään lausuntoja MRA 20 §:n mukaisesti. Myös osallistumis- ja arviointisuunnitelmasta on mahdollisuus antaa lausunto.

# 6. Yleiskaavaprosessin vaiheet

## 6.1 Alustava aikataulu

Kaavaprosessi käynnistyi kesällä 2026 lähtötietojen keräämisellä ja osallistumis- ja arviointisuunnitelman laatimisella. Kaavaluonnoksen tavoitteellinen aikataulu on alkuvuosi 2027. Kaavaehdotus pyritään saamaan nähtäville syksyllä 2027. Tavoitteena on, että kaavaprosessi saataisiin päätökseen vuoden 2027 loppuun mennessä. Selvitystarpeet voivat vaikuttaa aikatauluun.

## 6.2 Kaavaprosessin vaiheet

### 6.2.1 Aloitusvaihe ja osallistumis- ja arviointisuunnitelma

Kaavoituksen aloitusvaiheessa laaditaan AKL 63 § mukainen osallistumis- ja arviointisuunnitelma (OAS).

Kaavan vireilletulosta sekä osallistumis- ja arviointisuunnitelman nähtävilläolosta tiedotetaan kuuluttamalla ja lähettämällä kaava-alueen ulkopaikkakuntalaisille maaomistajille kirjeet.

Maanomistajat, asukkaat ja muut osalliset voivat jättää mielipiteitä osallistumis- ja arviointisuunnitelmasta.

Osallistumis- ja arviointisuunnitelmaan voi tutustua koko kaavaprosessin ajan kaavoituksen internetsivuilla www.salo.fi/yleiskaavat ja Halikon virastotalolla (Hornintie 2-4) viraston aukioloaikoina.

Osallistumis- ja arviointisuunnitelma lähetetään tiedoksi Lupa- ja valvontavirastolle, Lounais-Suomen elinvoimakeskukselle sekä Varsinais-Suomen liitolle.

Kaavoituksen aloitusvaiheessa järjestetään AKL 66 §:n mukainen aloitusvaiheen viranomaisneuvottelu.

Osallistumis- ja arviointisuunnitelmaa voidaan tarvittaessa tarkistaa suunnittelutyön kuluessa.

### 6.2.2 Luonnosvaihe

Luonnosvaiheessa tehdään selvityksiä kaavatyötä varten ja laaditaan osayleiskaavaluonnos.

Elinvoimajaosto asettaa osayleiskaavaluonnoksen ja siihen liittyvän muun valmisteluaineiston nähtäville 30 päivän ajaksi MRA 30 §:n mukaisesti.  Valmisteluaineistoon voi tutustua

kaavoituksen internetsivuilla www.salo.fi/yleiskaavat ja Halikon virastotalolla (Hornintie 2-4) viraston aukioloaikoina. Nähtävilläolon aikana järjestetään ensimmäinen asukastilaisuus.

Maanomistajat, asukkaat ja muut osalliset voivat esittää kaavaluonnoksesta mielipiteitä nähtävilläoloaikana.

Valmisteluaineistosta pyydetään lausunnot osalliset-kohdassa viranomaiset ja lausunnonantajat mainituita tahoilta.

### 6.2.3 Ehdotusvaihe

Ehdotusvaiheessa työstetään kaavaluonnoksesta saatujen palautteiden ja lisätietojen pohjalta varsinainen osayleiskaavaehdotus, jonka kaupunginhallitus asettaa julkisesti nähtäville 30 päivän ajaksi (MRA 19 §). Ehdotusvaiheen kuulemisesta tiedotetaan kuuluttamalla ja lähettämällä kaava-alueen ulkopaikkakuntalaisille maaomistajille kirjeet.

Ehdotusvaiheen aineistoon voi tutustua kaavoituksen internetsivuilla www.salo.fi/yleiskaavat ja Halikon virastotalolla (Hornintie 2-4) viraston aukioloaikoina. Nähtävilläolon aikana järjestetään tarpeen mukaan toinen asukastilaisuus.

Maanomistajat, asukkaat ja muut osalliset voivat esittää muistutuksia kaavaehdotuksen ollessa nähtävillä.

Niille muistutuksen tekijöille, jotka ovat antaneet yhteystietonsa, toimitetaan perustellut vastineet muistutuksiin.

Kaupunginhallitus pyytää ehdotuksesta tarvittavat lausunnot viranomaistahoilta.

Tarvittaessa sen jälkeen, kun kaavaehdotus on ollut julkisesti nähtävillä järjestetään viranomaisneuvottelu (AKL 66 §, MRA 18 §).

### 6.2.4 Yleiskaavan hyväksyminen

Kaupunginvaltuusto hyväksyy osayleiskaavan. Hyväksymisestä kuulutetaan kaupungin sähköisellä ilmoitustaululla ja paikallislehdessä. Kaupunginvaltuuston päätöksestä on mahdollisuus valittaa Turun hallinto-oikeuteen 30 päivän kuluessa hyväksymispäivästä, ja edelleen korkeimpaan hallinto-oikeuteen (KHO), mikäli KHO antaa valitusluvan.

### 6.2.5 Kaava tulee lainvoimaiseksi

Jos kaavan kumoamisesta ei valiteta, se tulee voimaan, kun asiasta on ilmoitettu kuulutuksella (ns. lainvoimaisuuskuulutus) kaupungin sähköisellä ilmoitustaululla ja paikallislehdessä.

# 7. Yhteystiedot

**Salon kaupunki, Kaupunkisuunnittelu**

Salon kaupunki

Maankäyttöpalvelut

Hornintie 2-4, 24800 Halikko

Yleiskaavasuunnittelija

Pia Laulumaa

puh.050 570 5907

pia.laulumaa@salo.fi

*Kaavoittaja on tavattavissa vain ajanvarauksella.*

Yleiskaavapäällikkö

Juha Mäki

puh. 02 778 5113

juha.maki@salo.fi

Osallistumis ja arviointisuunnitelmaa koskevat kannanotot tulee toimittaa ensisijaisesti sähköisesti kirjaamo@salo.fi tai osoitteeseen Salon kaupunki, Kirjaamo, PL 77, 24101 Salo.

Nähtävillä olevia kaava-aineistoja koskevat mielipiteet ja muistutukset tulee toimittaa nähtävilläoloaikoina sähköpostilla osoitteeseen kirjaamo@salo.fi tai lähettää kirjallisena hallinto-osaston kirjaamoon. Valmisteluvaiheen mielipiteet osoitetaan elinvoimajaostolle ja ehdotusvaiheen muistutukset kaupungin hallitukselle.

Kirjaamon käyntiosoite: Tehdaskatu 2, 24101 Salo

Kirjaamon postiosoite: PL 77, 24101 Salo

*Kirjeitse tai sähköpostitse jätettyjen kannanottojen, mielipiteiden ja muistutusten yhteydessä pyydämme mainitsemaan diaarinumeron 5043/10.02.02/2026.*